

Práce

OSTRAVA

17. IX. 1959

K premiérám v Divadle Petra Bezruče v Ostravě

PRVNÍ DVĚ

Vždy jsem v Divadle Petra Bezruče mláď, které si ještě nezvyklo na pollesk a dalo do hry všechny svůj elán. svou přirozenou touhu po svěbytném a moderním umění projevu a nezaleklo se obtíží, s nimiž se při skutečné a samostatné práci setká. Neboť i divadlo je dřina, dřina, kterou na fakultní scéně nikdy nepoznáš dokonate, na niž přes několikileté studium přicházíš přece jen nepřipraven a před niž se ti možná napoprve rozklepou kolena. A divadlo jsou i starosti. Třeba s maličkým jevištěm a s vlastní hereckou nezkušeností. Zvykal sis, ale teď je najednou tvým zaměstnáním přeulekat se každý večer za docela jiné lidi a prožívat jejich osudy.

A snad právě proto je dobré, že se nové posily bezručovců převlékaly po prvé za mladé lidi, k nimž mají konec konců blízko. Posluchači pražské divadelní fakulty, kteří si pro své první působení vybrali Ostravu, se totiž představili dramatizací Otčenáškovy no vely „Romeno, Julie a tma“, kterou pro scénu upravil Otakar Blanda.

Novela je v podstatě dramatem dvou mladých lidí, dramatem lásky a odvahy a vzájemné obětavosti, kdy jeden pro druhého tak dlouho nasazuje žití, až ho jednomu vezmou.

Na malém jevištiátku Bezručova divadla se hra odbývala na simultánní scéně, na kterou výtvarník Luboš Hřů za směstnal osm prostorů, aniž by si vzájemně překážely. Někdy s výjimečnou sugestivností (ulice) a jindy s trochou rozpačitosti nad malým prostorem (dílna a zvláště kuchyň). Režisér Evžen Němec měl pak snahu všemi prostředky vytvořit sugestivní atmosféru protektorátu, nezabránil však určitě roztržitosti, dané už samotnou jevištní úpravou. Teprve ve druhé části, kdy celý děj směřuje už jedním proudem k vyvrcholení, se jednotlivé linky úžeji spojují. Z hereckých projevů upoutal zejména výkon Niny Diviškové v roli Ester, která plnokrevně dovedla vyjádřit zejména nitro své hr

díky, zmitající se tolika protikladnými city, pochybami, náladami a tužbami. A ještěže spolu s V. Martincem, který svého jadrně klukovského Pavla musí ještě hlasově a pohybově uvolnit, překonávala jevištní nezkušenost a některé technické nedostatky, nemá smysl to vypočítávat. Protože mladá dvojice a s ní i ostatní členové souboru dokázali vtáhnout diváka přímo do středu děje a učinit z něho přímého účastníka všech událostí.

Druhou premierou bylo uvedení Tylovy národní báchorky „Tvrdohlavá žena a zamílovaný školní mládenec“ v režii Jana Kačera na scéně a v kostýmech Luboše Hřůzy. Režisér i výtvarník šli oba za jedním cílem: objevit veseloherní jádro Tylovy pohádky a vykřesat z něj maximální množství nespoutaného veselí. Jejich základním inscenačním principem byla absolutní stylizace. Zatímco jádro Tezerčina příběhu kreslí s všemožnou něhou a pozorností, tedy hluboce lidsky, pohádkový svět přizpůsobují lehce črtaným obrázkům a z ostatních lidských figurek vytvářejí veseloherní kolotoč, tu více, tam méně groteskní. — Zásadně nelze namítat nic proti tomu, chce-li někdo inscenovat Tylovo hru konvenčně, jde jen o to, zda volí správnou metodu a nepřekročil-li míru.

Přiznám se, že jsem se na představení opravdu bavil, domnívám se však, že některé režijní nápady byly zbytečně intelektuální a tedy samoučelné a že na několika místech míra překročena byla. Tak hned všichni tři skalní duchové, jejichž ohydné kostýmy i nedostatečná pohybová a výrazová příprava se pohybovala na pokraji trivialnosti. Nebo celé prostředí, obklopující barona, a zejména on sám. — Režisér správně vycházel z myšlenky, že je třeba ukázat, jak strašný je svět, ve kterém mohou rozhodovat takoví degenerovaní hlupáci. Přesto však nemůžeme slevit z tradiční baronské honosnosti a ukazovat ho jako převlečeného podruha a ještě mu zbytečně nasazovat obrovskou paruku, abychom dvojnásob podtrhli jeho nevkus. To, jak je to v inscenaci, baron neznamená nic a Pěnkava by se s ním ani nebavil. Podobně nelze náhle zakončit jemně lyrický zabarvený Terezčín příběh tím, že se objeví její otec, ustrojený docela klaunsky a přinutit jí, aby takového šaška s rozkoší objala. To je opravdu přespříliš, tady neexistuje míra, tu přistupujeme k Tylovi jako ke komédii del'arte, která však má docela jiné zákony a připouští jiné jevištní principy než Tylova národní báchorka.

Soudím, že tvůrci inscenace v touze po zábavnosti poněkud přestřelili a že tím také snížili a oslabili jinak zdařilé představení.

Ale není tu nouze o dobré výkony. Tak třeba Štěpánka Ranošová v titulní roli překvapuje svým rejstříkem i silou svého projevu. Marie Viková v roli Madlenky důkladně propracovaným partem, L. Eliáš nebo F. Husák poctivou snahou o věrohodnost. Je to každopádně slovo do pranice a obě představení znamenají dobrý začátek. Divadlo Petra Bezruče nechce hrát v Ostravě jenom druhé housle a k tomu mu držíme oba palce.

VLASTIMIL NEPERIL

Výstřížková služba
při Pražské informační službě
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

127
- 7 XI 1959

Výstřížková služba
při Pražské informační službě
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Červený květ, Ostrava

ze dne

X 1959

Drama z doby temna

Již druhé divadlo v naší oblasti uvedlo dramaturgickou vynikající novely Jana Otčenáška »Romeo, Julie a tma«. Po uvedení ostravským Divadlem Petra Bezruče hraje dramaturgická i Těšinské divadlo. To si pro svou inscenaci vyvolilo původní televizní úpravu E. Sádkové, kterou jevištně adaptoval režisér hry Josef Zajíc.

Mám dojem, že Blandova úprava, kterou hráli Ostravští, je scénicky bohatší. Zato Těšínští hru inscenovali s hojným využitím rozmanitých technických možností. Navozují jednotlivé scény dokonce filmovými záběry z tehdejších projektorátních událostí, v době atentátu na Heydricha, v níž se odehrává otřesné citové drama dvou mladých lidí, studenta Pavla, který se ujme a ve svém kumbálku ukryje židovské děvče Ester. Citové vzplanutí se rozhoří v krásný plamen, jenž je udušen dravým zásahem z vnějška, slídilem Rejskem, který děvče vyštve pod hlavní nacistických pušek.

Těšinským o premiéře trochu ta technická a docela použitavá kouzla nevycházela. Stejně jako ne ve všem se jim podařilo vystihnout citovou atmosféru dvou mladých srdcí. Stanislavu Waníkoví v jeho Pavlovi chyběla přesvědču-

ující niternost jeho projevu. Věra Janovská v Ester jen maličko obměňovala svou nedávnou ústřední roli v Kohoutově »Takové lásce«. Jímavá byla v lyrických pasážích své hry, v tragickém vyhocení bude třeba dobrat se prostší tóniny, oproštěné od afektu.

Výborný byl Stanislav Rob ve slídilovi Rejskovi, ovšem textem byla jeho role značně zjednodušena a v první půli hry tento odporný plížil málem vyvolával lidský soucit. Pochvalme ještě Václava Brtnu za jeho krejčovského dělníka, přesvědčivějšího v tátovském přizvuku člověka, který vnikl do tragického tajemství, než ve švejkovských narážkách své lapidární kritiky událostí. Pro zájezdovou oblast Těšinského divadla je představení jistě potřebné a vhodné. A nepochybujeme o jeho citlivém přijetí návštěvníky.

MILAN RUŠINSKÝ

Romeo, Julie a Tvrdohlavá žena

Ostravské Divadlo Petra Bezruče zahájilo sezónu hned dvěma premiérami. Uvedení dramaturgické Otčenáškovy novely »Romeo, Julie a tma« je jistě záslužné po stránce dramaturgické. Nemůžeme zde hovořit o Blandově jevištním přetvoření Otčenáška, které nebylo vždy šťastné, chtěl bych hovořit především o mladém souboru z pražské AMU, který se touto inscenací představil ostravskému diváku. Sympatické na tomto souboru je, že jsou to mladí lidé, plní optimismu a chuti do dobré práce. V inscenaci Otčenáškovy novely jsme poznali několik zajímavých hereckých výkonů. Jmenujme tu jenom postavu Ester, židovské dívky, kterou bestialní heidricháda dohnala přes poznání veliké lásky až k tragickému konci. Snad o stupeň níže stojí Pavel, mladý chlapec těsně před maturitou, který prožívá první velký citový zážitek, první velkou lásku. Režie představení nebyla vždy dostatečně pevná a snad lze říci ani důsledná. Nepodtrhla totiž dostatečnou měrou právě ony kladné stránky Otčenáškovy novely, pocit strachu, mladého zmatku na počátku přiběhu, růst citového vzplanutí a konečně metamorfózy vztahu lásky k pocitu odpovědnosti, až k úplnému nervovému vybičování, které dožene Ester k hlavním smrtelným zbraním.

Režie představení dostatečně neskloubila v jedlinitý komorní celek, který přerůstá hranice osobního já ve společné my. Nebylo také šťastné řešení dílny Pavlova otce, vystrčené někde z prostoru jeviště s vlastní podlahou ve výšce pasu dospělého člověka nad podlahou normálního jeviště. Vcelku lze však souhlasit se závěrečným potleskem obecenstva. Představení bylo sympatické.

Se zvědavostí, umocněnou právě tímto faktem, čekali jsme na další premiéru. Tentokrát to byl klasik českého jeviště J. K. Tyl a jeho »Tvrdohlavá žena«. A lze hned v úvodu říci, že lidé se s chutí zasmáli. Skutečně se jenom zasmáli. Nebude snad odvážným tvrzením, že právě z této záležitosti udělal kolektiv za režijního vedení Jana Kačera jakousi »tylovskou estrádu«.

Scéna, hříčící barvami, některé silně přexponované výkony, to vše tomu pomáhalo. A to už nebereme na zřetel zvláštní pojetí celé inscenace. Zvykli jsme si na klasické, realistické inscenace. Tyl v DPB byl především legrační podívanou, k čemuž dopomáhal plnou měrou R. Volf jako Kuba, V. Kotva jako Nožeček a někdy také rychtář Otakara Jandy. Oč jasnější a sympatičtější byla M. Viková jako Madlenka se svým zdravým optimismem českého venkovského děvčete!

Za zmínku stojí skutečně pěkný výkon Š. Ranošové v roli pachtýřky Jahelkové a školní mládenec F. Husáka. Škoda jen, že František Husák ve scéně se školními dětmi před oponou měl tak silnou nápovědu, že jsme tu scénu doslova slyšeli dvakrát.

Divadlo Petra Bezruče nastoupilo novou cestu. Lze si jen přát, aby další inscenace tohoto divadla přesvědčily všechny dostatečně o tom, že to, co se napsalo v tisku o jejich plánech, je skutkem.

Z. Malý

VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 66338

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Mladá fronta

- 8 IX. 1959

ze dne

OSTRAVA

APOTEÓZA I VAROVÁNÍ

První ostravská premiéra v nové divadelní sezóně patřila Divadlu Petra Bezruče s dramatisací Otčenáškovy úspěšné novely Romeo, Julie a tma, jejímž autorem je Otakar Blanda. Přivítali jsme v ní poprvé skupinu mladých umělců s režisérem Evženem Němcem, kteří přišli do DPB z pražské studijní scény Akademie múzických umění z Disku, odkud také převzali inacenaci této hry.

Chceme v divadlech vidět co nejvíce současnosti. Nuže, Otčenáškův příběh není sice ryze dnešní (odehrává se za okupace), avšak jeho myšlenky a varování, vyslovené tu s naléhavou uměleckou silou, jej přesto řadí mezi nejaktuálnější díla, jež byla u nás v poslední době napsána. Tato hra o židovské dívce Ester, jež se vyhne hromadnému transportu a najde útočiště před slídivým gestapem v komůrce studenta Pavla, je apoteózou mladické lásky na okrají propasti, jejším horoucího citu, který se neleká ani černé hrozby smrti. Je novým drastickým výkřikem za hrůzami nacistické vlády, varováním před jejich recidivami. Hovoří se tu prostou řečí o temné době, v níž krystalizovaly lidské charaktery v sloučenině strachu, hrdinství, zrady a naděje.

Škoda, že Blandova dramatisace nezůstala na úrovni původního, novelistického zpracování. — Třebaže tu nebylo tolik obtíží jako například s rozsáhlou románovou skladbou, hra se místy rozpadla v tříškrátkých scén a epizod, jež značně ztížily práci režisérovi i hercům.

Za zdar tohoto představení je nutno především poděkovat oběma hlavním představitelům, Níňě Divíškové a Václavu Martinovi. Zvláště Ester žila neobyčejně pravdivě a přesvědčivě svůj osud krutě pronásledované »nearijky«, děvčete, jež na našem počátku svých snů, tužeb

a lásek pronásledují nejhroznější křivdy a muka, jakým může být podrobena duše člověka.

Hra byla zasazena do působivého prostředí scény, jejímž tvůrcem je Luboš Hruza, a podmalována sugestivní hudbou P. Mandela, které však snad bylo v závěru příliš fortissimo?)

Noví mladí umělci, kteří začínají působit v Divadle Petra Bezruče, se nám představili jako vyrovnaný kolektiv dobré úrovně. Věřím, že ostravskému obecnstvu připraví ne jeden hodnotný umělecký zážitek. [jnl]

VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo

- 9 IX. 1959

ze dne

Brno

Ostrava má divadlo mladých

Dvě slibné premiéry v Divadle Petra Bezruče

Do nové sezóny nastupuje Divadlo Petra Bezruče se změněným záměrem svého působení. Nechce zůstat divadlem určeným pouze školní mládeži, ale chce zároveň pěstovat okruh svých diváků na všechny, kdo se zajímají o problémy mladých lidí, kteří jsou mladí duchem.

PŘIROZENĚ se tento záměr působení projeví především v dramaturgickém plánu, který zahrnuje v této sezóně patnáct premiér. Jsou to většinou hry současné, některé i v čs. premiéře či prvé provedení vůbec. Aby byl posílen umělecký soubor, přišli herci z různých divadel a hlavně přišla dosti početná skupina absolventů pražské AMU. Jsou tedy nyní předpoklady jak z hlediska uměleckého, tak organizačního, zvládnout oba úkoly: být divadlem pro školy i divadlem se širším, už naznačeným okruhem diváků.

Zatím zahájili v Divadle Petra Bezruče 3. září novou sezónu obnoveným nastudováním Kainarova Nasredina a den nato 4. září premiérou dramatisace známé Otčenáškovy novely Romeo, Julie a tma v úpravě O. Blandy. Hra o mladých lidech, hraná mladými, nejistý začátek, ale stále stupňující se úroveň, více elánu než zkušeností, ale snad tím spíše prožitek, který strhuje. To platí zvláště o představitelce Ester N. Divíškové, jejíž nadání nám může v budoucnu připravit ne jeden hluboký jevištní zážitek. Ve srovnání s ní měl už menší úspěch

V. Martinec v roli Pavla. Bude si muset odvyknout pražskému přízvuku, jestliže zde nebyl ovšem úmysl naznačit „pražský“ původ postavy. Z ostatních rolí zaujal zvláště J. Kačer v Rejskovi nadějným a jistým projevem a F. Husák v Krejčím Čepkovi. Režisér E. Němec mohl více propracovat úvodní scény. V závěru pak zašla režie až na nebezpečný okraj drastičnosti. Ovšem: jak mluvit a hrát o heydrichiádě a ne být drastický? Tato premiéra dokázala, že představení Divadla Petra Bezruče by neměla ujít pozornost ostravských diváků. JB

VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 66338

Nová svoboda, Ostrava

16 IX 1959

ze dne

Výstřižková služba
při Pražské informační službě
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

MLADÁ FRONTA OSTRAVSKÁ

16 IX 1959

Otčenášková novela „Romeo, Julie a tma“ v Divadle P. Bezruče v Ostravě

Po obnovené premiéře Kainarova „Nasředina“ uvedlo ve čtvrtém Divadlo Petra Bezruče v Ostravě premiéru Blandovy dramaturgie novely Jana Otčenáška „Romeo, Julie a tma“.

V jednom z pražských starých domů našla úkryt v krutých protektorátních letech mladičká židovka Ester, jejíž rodiče se už dávno z Terezína neozývali. A ta dívka se vzepřela povinnosti nastoupit do transportu na smrt. Ester našel v sebném parku schoulenou na lavičce student Pavel. „Udělala jsi správné,“ říká dívce. Ukryl Ester ve svém studentském pokojku. Zde sní mladí lidé, tak dětsky čistí, své cesty hvězdnými drahami, své radosti z toho, že vůbec dýchají. „A já jsem rád, že vůbec jsi,“ říká Pavel dívce, která ze zvle fašismu už dávno být neměla.

Tak jako Otčenášková novela je i její jevištní provedení výrazem utlačované touhy po jasném, plném životě, vyjadřované v narůstajícím citovém vztahu dvou krásných lidí – Pavla a Ester. V režii Evžena Němce se představila v insce-

naci skupina mladých herců, kteří v Ostravě zahajují svou uměleckou práci. Výrazně na sebe upozornila zejména představitelka Ester – Nina Divišková. Její přirozený projev upřímně sváděl diváka do atmosféry bezpráví a křivdy a měkce odpovídal trochu ještě chlapecky tuhému výrazu představitel Pavla – Václava Martince. Představení dává tušit, že práce divadla přinese v letošní sezóně ještě celou řadu hodnotných hereckých výkonů a inscenací.

KVĚTA ŠKUTCHANOVÁ

Jako první premiéru nové sezóny uvedlo ostravské Divadlo Petra Bezruče Blandovu dramaturgi novely Jana Otčenáška „Romeo, Julie a tma“. Na snímku dva hlavní představitelé, Nina Divišková jako Ester a Václav Martinec (Pavel).
Snímek F. Kaší

● Nina Divišková jako Ester a Václav Martinec jako Pavel ve zdramatizované novele Jana Otčenáška „Romeo, Julie a tma“. Foto: Fr. Krásl

VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 66338

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

OSTRAVA
Mladá fronta

4 IX 1959

ze dne

Premiéra v DPB

Včera zahájila sérii premiér nové sezóny ostravská mladá scéna – Divadlo Petra Bezruče. V režii Evžena Němce a ve výpravě Luboše Hruzy uvedlo DPB dramaturgi novely Jana Otčenáška „Romeo, Julie a tma“, jejímž autorem je Otakar Blanda.

Hra, ve které se ostravskému obecenstvu poprvé představil kolektiv absolventů pražské AMU, měla u obecenstva vřelý úspěch. Vrátime se k ní podrobnějším článkem.
{jnl}

Výstřižková služba
při Pražské informační službě
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Rudé právo, Praha

1. XI. 1959

Z představení Blandovy dramati-
ze Otčenáškovy novely »ROMEO, JU-
LIE A TMA« v ostravském Divadle
Petra Bezruče. — Na snímku: N. Di-
višková v roli Ester. [Foto F. Křesl]

VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 66338

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Lidová demokracie, Brno

29. X. 1959

Bezručovo divadlo na nové cestě

(14): Divadlo Petra Bezruče vešlo do nové sezóny posláno herecky o skupinu posluchačů pražské Akademie muzických umění, kteří se divákům představili především v dramati-
zaci Otčenáškovy povídky „Romeo, Julie a tma“ (dramatizace Blandova). Režisér Evžen Němec obdařil svou inscenaci patřičnou mírou dobové atmosféry, v níž se toto kruté drama dvou mladých duší odehrává. Mladí představitelé Pavla (V. Martinec) a Ester (N. Divišková) vyjádřili spíše citové polohy erotického sepětí než tragiku osudu, jemuž se nemohou vyhnout. — Značně problematickou už zůstávala inscenace Tylovy „Tvrdohlavé ženy“, kterou režíroval Jan Kačer. Vytvořil z této půvabné Tylovy báčorky jakousi rozpustilou estrádu, v níž zanikla všechna citovost tohoto tklivého příběhu, plného lidové moudrosti. V tom sváru grotesknosti a realistickeho uchopení role mlynářky, kterou hrála výrazně Š. Ranošová, utrpěla Tylova lidovost a prostota. — Klasická komedie Lope de Vegy „Učitel tance“, kterou DPB inscenovalo jako svou třetí premiéru, byla připravena opět E. Němcem. Podávalo se mu uchovat kouzlo svěžích dialogů a tanečních scén, bylo to představení plné pňabu, třebaže hlavní představitelce Florely Lidě Bednářové chyběla rozevlátá lehkost. A konečně pro školáky zahrál v Divadle P. Bezruče volnou úpravu Andersenova „Cinové ho vojákča“, kterou napsal Sáša Lichý.